

Rettigheter og plikter for et trygt og godt skolemiljø

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Det er hvordan eleven opplever skolemiljøet sitt som er avgjørende for om hen har det trygt og godt på skolen.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 10.01.2025

Kapittel 12 i opplæringsloven skal sikre at elevene har det trygt og godt på skolen, slik at elevene er del av fellesskapet, trives og kan lære best mulig.

Skolen har en plikt til å arbeide forebyggende. Dette betyr at skolen alltid skal jobbe for at alle elevene har et trygt og godt skolemiljø, og forebygge at det oppstår situasjoner som gjør at elevene ikke har det trygt og godt.

Samarbeidet mellom hjemmet og skolen skal alltid ha elevens beste som mål. Hvis du som elev er over 18 år, må du gi tillatelse/godkjenne at foreldrene dine blir koblet på. Foreldre og elever må sammen med de ansatte på skolen bidra til å fremme helse, trivsel, inkludering og læring, og for å forebygge mobbing og krenkelser.

Det er viktig å melde fra til skolen dersom du som elev opplever, eller du som forelder oppdager eller mistenker at ditt eller andre sitt barn ikke har det bra på skolen.

Reglene om elevenes skolemiljø gjelder blant annet

- på skolen i skoletiden
- i leksehjelp- og skolefritidsordninger (SFO)
- på skolens digitale plattformer
- når skolen, leksehjelpen eller SFO har aktiviteter utenfor skolens bygninger eller uteområder
- for aktiviteter i regi av skolen utenfor skoletiden

Skolen skal ikke godta krenkende oppførsel som for eksempel mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Reglene inneholder en fremgangsmåte for hvordan skolen, skoleeier og statsforvalteren skal behandle situasjoner og saker der en elev ikke har det trygt og godt. Dette kaller vi skolens aktivitetsplikt.

Alle som jobber på skolen, skal:

- følge med på hvordan elevene har det
- gripe inn, hvis mulig, dersom noen krenker en elev
- melde fra til rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Skolen skal:

- snarest undersøke saken
- rette opp i situasjonen med egnede tiltak

Rektor skal melde fra til skoleeier i alvorlige tilfeller og dersom det er mistanke om at en som jobber på skolen krenker en elev.

Skolen skal lage en skriftlig plan for tiltakene i en sak. I planen skal det stå

- a. hvilke problem tiltakene skal løse
- b. hvilke tiltak skolen har planlagt
- c. når tiltakene skal gjennomføres
- d. hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e. når tiltaka skal evalueres

Skolen må fortsette å sette inn tiltak så lenge eleven ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt.

Som elev har du rett til å bli hørt, men du har ikke en plikt til å uttale deg. Skolen må tilrettelegge for at du opplever det trygt å bli hørt. Du skal også få være med å bestemme hvordan hen skal få uttale seg og si sine meninger. Du kan for eksempel velge å uttale deg gjennom en person du har tillit til. Elevens rett til å bli hørt er en selvstendig rettighet, og skolen trenger ikke samtykke fra foreldrene for å snakke med eleven.

Hvis en elev eller foreldrene ikke er trygge på at skolen gjør nok for å sikre at eleven får et trygt og godt skolemiljø, kan de melde fra til statsforvalteren i sitt fylke. Statsforvalteren skal avgjøre om skolen har oppfylt plikten til å rette opp situasjonen med egnede tiltak, og plikten til å lage en skriftlig plan med tiltak. For at statsforvalteren skal behandle saken må

- det være eleven eller foreldrene som melder saken til statsforvalteren

- eleven eller foreldrene ha tatt opp saken med rektor for mer enn én uke siden
- saken gjelde elevens psykososiale skolemiljø på den skolen eleven går, skulle ha gått på eller midlertidig har byttet fra

Mer informasjon

[Råd og kunnskap om skolemiljø \(Udir\)](#)

[Rundskriv om skolemiljø \(Udir\)](#)

[Opplæringsloven kapittel 12 Skolemiljøet til elevane](#)

[Melde sak til statsforvalter – veiledning og informasjon](#)

[Foreldreutvalget for grunnopplæringen \(FUG\)](#)

[Skole og vennskap \(Bufdir\)](#)

[Skole, vennskap og mobbing \(Bufdir\)](#)

[Foreldrehverdag \(Bufdir\)](#)

[Barneombudet](#)

[Netthat \(Medietilsynet\)](#)

[Elev-læring og mobbeombudene](#)

[Snakkommobbing.no](#)

[Ung.no – spør om det du lurar på](#)

[Kors på halsen – snakk eller chat med en voksen](#)

[Samehets på skolen - tips og råd om hva elever kan gjøre hvis de blir utsatt for samehets](#)

[Slettmeg.no – hjelp til å slette personlig informasjon på nett](#)